

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ivsti Baronii Veteracastrensis SS. Th. Et I. V. D.
III[ustrissi]mo Arch[iepisco]po Moguntino à Consilijs.
Epistolarvm Sacrarvm Ad Pontificem Max. Et Amplissimos
Cardinales &c. Libri VI**

Baronius, Justus

Mogvntiae, 1605

Epistola I. Ivstvs Baronivs Veteracastrensis Andreaevermadio, Societatis
Iesu Theologo. S. P. D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70614)

i.
IVSTI BARONII
VETERACASTRENSIS
EPISTOLARVM SA-
CRARVM
LIBER I.

EPISTOLA I.

IVSTVS BARONIVS VETERA-
CASTRENSIS ANDREAE VER-
madio, Societatis Iesu Theo-
logo. S. P. D.

IRABERIS fortasse quid sit, *De principis*
REVERENDE VERMA- *piis fides Ca-*
DI, quod ab eo tempore, *tholica, ac*
quo nuper fuimus vna, pla *potissimum*
cidamque inter nos de fide *de Verbo*
Dei.

συνήτησιν habuim⁹, ego contra promissi fi-
de litteras tibi mittere intermiserim. Quod
etsi minus rectè factum agnosco; tamen
quia necessitate potius quàm negligentia
prætermisum est, spero veniam dabis, me-
que tardius loquentem benignius auidius-
que audies. Primum autem hoc tibi ante o-
mnia certum esse volo, quod nuper etiam
manifesto argumento perspicere potuisti,
A iam

iam per Dei gratiam, multorumq; antiorū
in August. indefessam lectionē ita mihi fidē Catholi-
Tract. 13. ad cā persuasam, vt ^a *extra eam nullā Ecclesiam*
e. 3. Ioan. nullā salutē esse, firmiter credā & statuā. Sed
1. q. 1. c. Tene quia multa sæpē incidunt calumniā quadā,
mus. Cypri. & malitiosa scripturarum interpretatione,
de Unit. Ec. quæ vel p̄spicacissimis fucū facere, & tan-
el. f. c. 4. quam nebulā veritatis serenitatem offusca-
247. 1. c. Lo re queunt: magnoperē curandum existi-
qu. Hieron. mo, vt proficiscentibus ad ^b *Ciuitatem Dei,*
Epsst. 57 ad ^c *cuius Rex veritas, cuius Lex charitas, cuius*
Damas. 24. *modus eternitas:* planum in offensumque
q. 1. c. Quo- iterparemus: ne hic vel illic impingentes
nam. hæreant, & dubia fide cum ^d *potestatibus te-*
b August. *nebrarum* congregiantur. Qua de causa
lib. 2. Re- meam ad vos trāsmigrationem neutiquam
tract. c. 43. præcipitandam arbitror: donec indurata
Et Epi. 202 melius ad solem cornua conflictum occur-
ad Nestar. rantium hostium ferre strenuius ac supera-
e Idem Epi. re possint. Interim quia ^e *Christiana anima*
5. ad Mar- *pabulum hoc esse nosti, si in lege Domini medi-*
cell. *retur die ac nocte:* Si compendio agitas
d Coloss. 2. hodiē controuersias tractare, & quasi ru-
35. minandas nobis proponere velimus, hæc
e Psal. 1. 2. diuisione, vt puto, commodissimè proce-
Hieron. E- demus. *pist. 6. ad*
Florens.

*Theologia
 generalis di
 stribus iobi
 parita*

Omnis quæ de rebus diuinis cogitatio
 suscipitur, vel de Principijs fidei est, vel de
 ijs quæ ex principijs illis extruuntur. *Princi-*
pia voco rationes & firmamenta, quibus id
 quod

quod credendum faciendumue proponitur, verum iustumque esse demonstratur. Etsi enim fides ἀναπόδεικτος est, ut pulchrè Nazianzenus alicubi loquitur, & propterea definitur ab Apostolo ^f *Sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium*: id tamen magis ad quæstionem ^g *δίων* quàm ^h *όν* pertinere existimo. Nam ^g *Arist. 2. Anal. 1.*

^h *Quod latet, ignotum est: ignoti nulla cupido.* ^h *Ouid. 3. de arte.*

Nec quisquam credo inficias ibit, vel generalem saltem rationem veritatis, honestatis & rectitudinis, fidei obedientiæq; veræ substratam esse oportere. Quare enim hoc vel illud credam, quod tu credendum Ecclesiæ proponis? quia verum certumq; id esse vel ratio sana, vel diuina patefactio docet. Quare hoc vel illud faciam, quod tu adeò leuerè mādās & præcipis. Quia iustum bonumq; id esse iterum vel nature instinctus, vel iussu diuinū ostendit. Hactenus sanè rationē pcedere nemo sanus negarit. At si iā rationis istius id est, mandati aut patefactionis diuinæ (quam quidē talē esse cōstat) rationē poscas, ibi mentē subsistere, seq; in ⁱ *obediētiā fidei subingatis sensib^o* submittere oportere, libens agnosco & fateor. ⁱ *2. Corint. 10. 6.*

Neq; enim rationibus nobiscum Deus agit, sed legibus. *At legem breuem esse oportet.*

ait rectè^k Seneca, quò facilius ab Imperitiis te-
 neatur, velut emissa disunitus vox: qua inbeat
 non disputet. Et^l Augustino auctore, Non
 intelligendi viuacitas, sed credendi simplicitas
 tutissimos facit.

Principia
 Theologiae
 duplicia.

1. Cor. 2.
 14.

Conc. Tri.
 sess. 5. decre.
 de peccato
 originali.
 S. 1. Bellar.
 lib. 4. de grat.
 Et lib. arbit.
 c. 2. Calum.
 lib. 2. insti.
 c. 2. S. 1. 2. Et
 23.

Rom. 1. 19.

Cæterum principia ille fidei & morum
 generalissima diuisione vel naturalia sunt,
 vel (vt consueto Theologorum verbo v-
 tar,) supernaturalia. Naturalia appello,
 quæ vel à natura ipsa arripuimus, haufim^o,
 expressimus, vel ab hominibus^m animalibus
 didicimus, legimus, accepimus, adeoq;
 ad quæ partim docti & instituti, partim fa-
 cti & imbuti sumus. Tametsi enim non
 ignoro, vehementer peccato lesam esse ho-
 minis mentem, ⁿ totumq; Adamum (vt Cõ-
 cilio etiam Tridentino placuit) per illam
 prauaricationis offensam, secundum corpus &
 animam in deterius commutatum: palam ta-
 men est, tãtum illi naturalis luminis super-
 esse, vt non solum veritates theoricas &
 mechanicas, quæ in artibus humanis & na-
 turalibus continentur, cognoscere possit,
 verum etiam bonum verumq; morale, vni-
 uersè consideratum: vt Deum esse colen-
 dum, parentes venerandos, liberos diligen-
 dos, &c. Quid enim aliud voluit Apostolus
 cum scripsit, ^o Tò γινώσκον θεῶν etiam gentibus
 ex mundi structura manifestum esse? Et sanè
 historia scriptaq; Philosophorum testan-
 tur

tur^p non vulgarem eos, sed valde præcla-
 ram & illustrem Dei cognitionem habuif-
 se: idq; non tantum per manus accepta tra-
 ditione Iudæorum, aut peculiari Dei affla-
 tu, sed plerumque etiam naturalis ingenij
 solertiæq; adiumento, Philosophiæque in-
 primis ductu & auspicio. Quanquam neq;
 magnum hoc mundi spectaculum ab istis
 subsidijs eximendum duco. ¶ Plato enim
 nõ immeritò *mundū Epistolam* vocavit *Dei*
patris ad genus humanum. Et^r Antonius ille
Eremita omnibus libris & præceptoribus
 destitutus, *ipsam naturam creaturarum* di-
 xit *sibi esse librum perpetuò presentem*, in quo
verba Dei relegere, quoties liberet, liceret. De
 hoc naturalium principiorū genere, quod
 ad hanc quidem causam attinet, nullam ad-
 modum litem esse existimo. Fatemur enim
 utrique, extra Ecclesiam, & in ijs qui non-
 dum sunt diuinitus illuminati, aliquid ea
 quidem, sed non satis momenti habere, ad
 conuincendum animum, & de diuinis my-
 sterijs erudiendum. De Christo enim nihil
 habent, nihil de Euangelio. In Ecclesia ve-
 rò, vbi animi iam perfectiori doctrina im-
 buti, pleneq; de omnibus ad salutem perti-
 nentibus instructi sunt, illa sublunaria vel
 tanquam similitudines fidem illustrent, vel
 tanquam secundaria & succenturiata argu-
 menta obscure infirmiterque confirmant.

*p Bekker. B.
 4. de grat.
 Et li. arbor.
 c. 2. Et li.
 1. ibidem
 c. 1. 2. Et se-
 quentibus.
 Aretius pro-
 ble. 1. dono
 sura. Dei
 cognitione.
 q Plato in
 Timæo.
 r Hist. Tric
 part. lib. 8.
 cap. 8.*

Δ ς Iana

Iam ad *Supernaturalia* Principia ut veniā, sunt illa testimoniationes ipsius verissimi sapientissimiq; Dei, qui *multifariam multisque modis olim locutus patribus in Prophetis, nouissimè diebus istis locutus est nobis in filio,* & adhuc loquitur per ministros legitime vocatos & ordinatos, ut *ad consummationē usq; seculi duret edificatio corporis Christi, omnesq; perfecti fiamus eodē sensu & fide,* neque sit in nobis *v* ruga erroris, vel macula impietatis. Hi *θεῶν νεύσοι λόγοι*, medicina animorū, ac *lucerna pedum nostrorum*, quin & *virtus Dei in salutem omni credēti*, miserrimo planè fato nostro in *pomū Eridos* hodiè cōmutantur, & tanquā *Helena* quædam tot aīos Catholicos protestātesq; exercēt. Capita autē controuersix, si rectè subduxi, nouem hisce quæstionibus continentur.

Controuersia de Verbo Dei, capita nouem.

2. Concil. Trid. sess. 4. de canon. script.

1 Vbi patefactiones illę diuinę olim hominibus factę inueniātur: vtrū in solo Dei verbo, quod scripturam canonicā appellamus: an verò extra verbū Dei in reuelationib⁹ & somnijs priuatis: an denique partim verbo Dei scripto, partim traditionibus non scriptis, quas propterea *pari pietatis affectu cū scripturis suscipi* necesse sit.

2 An illę patefactiones diuinę siue in scripturas siue in traditiones relatę, fideliter ab authoribus consignatę, & à posteris incorruptę seruatę sint, ita ut à nobis certā fidem autoritatęq; mereantur. Quod partim cō-

et veteres hæresiarchas, *Simonianos, Basilidianos, Marcionitas, &c.* partim et cõtra *Iudeos, Mahumetistas, & Libertinos* dispiciendum est.

3 Quinã sint illi libri à Deo inspirati, & à Prophetis Apostolisq; consignati, quo iudicio cognoscãtur, & ab alijs profanis vel Apocryphis discernantur: suane aliqua propria nota & indicio omnib⁹ conspicuo, an verò Ecclesiæ tantũ discretione & iudicatu.

4 In quorum potestate istorum librorum verè sacrorum & canonicorum lectio sit, aliquorũ ne perfectiorum tantum, an verò omnium promiscuè Christianorum.

5 Si omnium; qua lingua tum publicè & priuatim legitum etiam in quam scripturę transferri possint & debeant.

6 An scripturarum qualescunque versiones parem cum authentica lingua auctoritatem habeant.

7 An istorum librorum sacrorum stylus ita perspicuus, & dilucidus sit, vt à quouis non tantum legi, verum etiam rectè intelligi, & ad controuersiarum diiudicationem securè applicari possint.

8 Si alicubi obscura, ambigua, flexiloqua diuina pronunciata videantur, vnde interpretatio eorum petenda: vtrum ex ipsa scriptura, aliorum locorum facta collatione, an verò aliunde ab aliquo iudice & interprete spirituali.

8 IUSTI BARONII VETER.

9 Denique an interpretationes & decreta Pontificum Romanorum, item Cōcilio- rum, sint certum principium Theologicū, cui tuto fides committi possit & debeat.

a Hieron. Epist. 108. ad Domni. Es Rogat. in ls. paral.
Hisce nouem quæstionibus, mi VERMA- DI, omnia contineri existimo, quæ à Theo- logis in hac materia cōtrouerti nūc solēt. Si quid præterea est, quod in dilceptionem veniat, velim moneri à te, & de his breui- ter instrui, vt quid Catholicæ fidei asseclam tenere necesse sit, tuo quoque suffragio co- gnoscam. Fateor enim cum ^a S. Hierony- mo, nunquam me in diuinis rebus proprijs vi- ribus credere velle, nec habere opinionem me- am, sed ea etiam de quibus scire arbitror, in- terrogare solere. Quanto magis super ijs, de quibus anceps sum? Nec parum iuuat con- sensum videre piorum, & à diuersis idem doceri, non postremum est veræ prædica- tionis argumentum. Vale mi PATER, proq; salute mea vota apud Deum interpone. Heidel. prid. Calend. Iunij. Anno secula- ri. M. DC.

EPISTOLA II.

ANDREAS VERMADIUS SO- CIETATIS IESV PRESBYTER

Iusto Baronio Veteracastrensi

S.P.D.

*soluuntur
propositæ
quæstiones
IX. de Verbo
Dni*

MIRABAR sanè quod scribis, silentium tuum, mi IUSTE, tam diuturnum præ- ser.